

BEZPIECZNY JACEK I UPRZEJMA AGATKA

**Program profilaktyczno – wychowawczy
opracowany
dla dzieci 3 – 6 letnich,
podopiecznych Przedszkola Samorządowego nr 6
im. Wandy Chotomskiej
w Myślenicach**

**OPRACOWANIE:
Rada Przedszkola**

SPIS TREŚCI:

- 1) Wstęp**
- 2) Charakterystyka programu**
- 3) Cele ogólne programu**
- 4) Cele szczegółowe programu**
- 5) Procedury osiągania celów**
- 6) Rozkład materiału – dzieci 3 i 4 letnie**
- 7) Rozkład materiału – dzieci 5 i 6 letnie**
- 8) Propozycje haseł – ostrzeżeń do omówienia**
- 9) Ewaluacja programu**
- 10) Ankieta dla nauczycieli**
- 11) Ankieta dla rodziców**
- 12) Bibliografia**
- 13) Spis scenariuszy**

Wstęp

*„Wszystkiego, co naprawę trzeba wiedzieć,
nauczyłem się w przedszkolu – o tym, jak żyć,
co robić, jak postępować, współżyć z ludźmi,
patrzeć, odczuwać, myśleć, marzyć
i wyobrażać sobie lepszy świat.”*

Robert Fulgrum

Profilaktyka, jako taka ma na celu eliminację lub redukcję czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących. Rozwój cywilizacji, oprócz dobrodziejstw, niesie ze sobą także wiele zagrożeń. I tak na przykład rozwój motoryzacji powoduje, że coraz bardziej na niebezpieczeństwo narażone jest zdrowie, a nawet życie uczestników ruchu drogowego, głównie zaś dzieci. Problem bezpieczeństwa i zdrowia dziecka stoi zawsze na pierwszym miejscu, jest bezwzględnym priorytetem w edukacji przedszkolnej. Już od najmłodszych lat należy wyposażać dzieci w wiedzę i umiejętności związane z dbaniem o własne zdrowie i bezpieczeństwo. Istotne jest dla nas również przyczynienie się do poprawy funkcjonowania całej grupy jak i poszczególnych jednostek.

W pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym zajmujemy się profilaktyką pierwszorzędową, obejmuje ona grupy niskiego ryzyka i zajmuje się działaniami prewencyjnymi. Profilaktyka pierwszorzędowa ma dwa cele: pierwszy to promocja zdrowego stylu życia, a drugi to zmniejszanie zasięgu ryzykownych zachowań.

Przedszkole, jako jedna z pierwszych instytucji, z którymi styka się dziecko, ma możliwość wyrobienia określonych postaw i umiejętności w kontaktach z innymi ludźmi. Jego wychowawcza działalność ma ogromne znaczenie dla ukształtowania osobowości dziecka. Charakteryzująca dzieci w tym wieku naturalna aktywność, ciekawość i skłonność do naśladownictwa, łatwość czerpania wiedzy z otoczenia, a także wrażliwość emocjonalna, stwarzają korzystne warunki do osiągnięcia pozytywnych efektów zamierzonych działań. Aby jednak dziecko przyswoiło sobie określone normy zachowań i stosowało się do nich, trzeba poddawać je przez dłuższy czas odpowiednim działaniom, wykorzystując każdą nadarżającą się okazję. Trzeba zdawać sobie sprawę z tego, że jeśli nie można uniknąć pewnych sytuacji, (wychodzenie dzieci przedszkolnych po zakupy, poruszanie się po poboczu), to należy wyposażyć dzieci w takie umiejętności, by unikały zagrożenia. Pod hasłem "unikanie zagrożeń" należy przekazać dzieciom wiadomości dotyczące nie tylko bezpieczeństwa na drodze, ale również wiedzę mającą uchronić je w przyszłości przed niebezpieczeństwami, przed stanieniem się ofiarami przestępstw. Zagrożenie przestępczością i wykroczeniami, jak również istniejące w naszym społeczeństwie patologie społeczne zmuszają do podjęcia odpowiednich działań profilaktyczno - edukacyjnych szczególnie w stosunku do dzieci, które ze względu na swoją ufność wobec dorosłych są często ofiarami przestępstw.

Charakterystyka programu

Program profilaktyczny jest zgodny z Podstawą Programową Wychowania Przedszkolnego.

Proponowany przez nas cykl zajęć ma na celu wyposażenie dzieci w umiejętność przewidywania niebezpieczeństw i zagrożeń, unikania niebezpiecznych sytuacji, rozpoznawania i oceniania okoliczności niebezpieczeństw i jak się w związku z tym zachować oraz dbania o własne zdrowie i bezpieczeństwo. Program ma charakter otwarty – jego treści mogą być rozszerzane w zależności od zainteresowań dzieci. Zawiera hasła dotyczące:

- 1) Przestrzegania przepisów ruchu drogowego;
- 2) Rozumienia niebezpieczeństw związanych z nieprawidłowym zachowaniem w domu, w przedszkolu, na ulicy, na placu zabaw;
- 3) Zachowania bezpieczeństwa w kontakcie z urządzeniami elektrycznymi i mechanicznymi, nieznanymi przedmiotami czy substancjami;
- 4) Rozumienia niebezpieczeństw wynikających z nieprawidłowego zachowania się – uświadamiania dzieciom, czym grozi zabawa zapalnikami, opakowaniami szklanymi, ostrymi przedmiotami;
- 5) Rozumienia niebezpieczeństw związanych z kontaktami z osobami nieznanymi;
- 6) Uświadczenia dzieciom zagrożeń i kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających własnemu bezpieczeństwu na podstawie literatury, ilustracji i innych środków;
- 7) Odwołania do doświadczeń dzieci, analizowanie niektórych sytuacji zagrażających bezpieczeństwu;

Program przeznaczony jest dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat, wszystkich podopiecznych Przedszkola Samorządowego nr 6, im. Wandy Chotomskiej w Myślenicach.

Cele ogólne programu

Program został opracowany w takiej formie, aby zawierał wszystkie cele wychowania przedszkolnego zawarte w Podstawie Programowej Wychowania Przedszkolnego:

- 1) Wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształcenie czynności intelektualnych potrzebnych im w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji;
- 2) Budowanie systemu wartości, w tym wychowywanie dzieci tak, żeby lepiej orientowały się w tym, co jest dobre, a co złe;
- 3) Kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej, koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek;
- 4) Rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, które są niezbędne w poprawnych relacjach z dziećmi i dorosłymi;
- 5) Stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych;
- 6) Troska o zdrowie dzieci i ich sprawność fizyczną; zachęcanie do uczestnictwa w zabawach i grach sportowych;

- 7) Budowanie dziecięcej wiedzy o świecie społecznym, przyrodniczym i technicznych oraz rozwijanie umiejętności prezentowania swoich przemyśleń w sposób zrozumiały dla innych;
- 8) Wprowadzenie dzieci w świat wartości estetycznych i rozwijanie umiejętności wypowiadania się poprzez muzykę, małe formy teatralne oraz sztuki plastyczne;
- 9) Kształtowanie u dzieci poczucia przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej);
- 10) Zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej.

Cele szczegółowe programu

Cele szczegółowe to przewidywane osiągnięcia dziecka, nie obejmują jednakże one spisu tego, co dzieci mają wykonać w ściśle określonych warunkach, ale mają charakter otwarty, pozwalający na modyfikację programu według własnych potrzeb pracujących nauczycieli, dostosowując je do umiejętności i zdolności dzieci.

- 1) Dziecko przestrzega określonych zasad dotyczących bezpieczeństwa podczas pobytu w przedszkolu (w sali, w ogrodzie, podczas zajęć);
- 2) Nabywa umiejętności bezpiecznego poruszania się na terenie przedszkola i ogrodu przedszkolnego;
- 3) Orientuje się w bezpiecznym poruszaniu się po drogach i korzystaniu ze środków transportu;
- 4) Kształtuje i utrwala zasady zdrowego odżywiania się;
- 5) Poznaje zagrożenie płynące ze świata roślin i zwierząt i unika ich;
- 6) Rozumie potrzebę pobytu i zabaw na świeżym powietrzu oraz odpowiedniego doboru ubioru do pory roku;
- 7) Uczy się postawy ograniczonego zaufania wobec obcych osób;
- 8) Poznaje i utrwala sposoby zapobiegania chorobom oraz dbania o higienę osobistą;
- 9) Jest uwrażliwiane na potrzebę ochrony życia i zdrowia własnego i kolegów;
- 10) Potrafi zachować się w sytuacji zagrożenia, wie gdzie można prosić o pomoc i umie o nią prosić;
- 11) Unika zagrożeń płynących z prowadzenie zabaw w niedozwolonych miejscach, zabaw zapalkami, ostrymi narzędziami i innymi niebezpiecznymi przedmiotami;
- 12) Buduje poczucie własnej wartości i wiary w siebie i w swoje siły.

Procedury osiągnięcia celów

Metody aktywizujące:

- Zajęcia praktyczne – wykonywanie przez dzieci różnych zadań o charakterze praktycznym, powtarzanie wiedzy z danego zakresu;
- Zadań stawianych dziecku – zabawy badawcze, doświadczenia;
- Metody problemowe – gry dydaktyczne, burza mózgów, dziecięce filozofowanie, historyjki obrazkowe, debata;
- Spacer i wycieczki;
- Kierowanie działalnością dziecka poprzez inspirowanie, zachętę, podsuniecie pomysłu do samodzielnych działań;
- Samodzielne doświadczenia poprzez spontaniczną działalność dziecka;
- Metody ekspresyjne – poprzez konkursy, zabawy dramatyczne;

Metody percepcyjne:

- Obserwacja;
- Pokaz;
- Podanie przykładu, wzoru postępowania;
- Filmy i bajki edukacyjne;

Metody słowne:

- Pogadanki i prelekcje;
- Opis;
- Bajki i opowiadania;
- Objaśnienia;
- Instrukcje.

Formy:

- Praca indywidualna – jednolita i zróżnicowana;
- Praca w parach – jednolita i zróżnicowana;
- Praca w małych zespołach – jednolita i zróżnicowana;
- Praca z całą grupą – jednolita i zróżnicowania.

Rozkład materiału

MIESIĄC TEMAT KOMPLEKSOWY	TEMATY SCENARIUSZY	TREŚCI DO REALIZACJI
WRZESIEŃ Jacek i Agatka idą do przedszkola	1) Z Jackiem idę do przedszkola; 2) Z Agatką poznaję Kodeks Przedszkolaka; 3) Bądźmy przyjaciółmi z Jackiem i Agatką; 4) Ja i Agatka znamy swoje prawa; 5) W przedszkolu bawimy się bezpiecznie;	„W mieście ruch wielki” – zabawa pantomimiczna; „Autobusy” – zabawa ruchowa; „W przedszkolu” – opowiadanie; „Nasi goście mili” – zabawa z piosenką; zwiedzanie pomieszczeń przedszkolnych; „Szukam znajomych” – zabawa ruchowa z muzyką; „W moim mieście” – ćwiczenia gimnastyczne; „Ode mnie do ciebie” – zabawa integracyjna; „Dobry kolega, dobra koleżanka”; „Czy wiesz o kim mówię?” – zagadki słowne; „Co wiemy o sobie?”; „Umowa naszej grupy” – burza mózgów; „Kolorowe przedszkole” – bajka; „Przedszkole drugi dom” – zabawy z piosenką; „To ty, to ja” – praca plastyczna; „Rozpędźmy deszczowe chmury” – ćwiczenia oddechowe; „Domek dla przyjaciela” – ilustrowanie ruchem rymowanki; „Reksio i kocięta” – bajka; „Zgadnij, co czuję?” – zabawy z emocjami; „Ty i ja gimnastyka na sto dwa” – ćwiczenia gimnastyczne; „Domek dla Reksia” – praca plastyczna; „Dziękuję” – zabawa rozwijająca współdziałanie; „Uliczka przyjaźni” – zabawa integracyjna; „Ramię przy ramieniu” – zabawa integracyjna; „Podróż” – zabawa ruchowa z muzyką; „O prawach dziecka” – opowiadanie; „Moje prawa” – praca plastyczna; „Witamy się” – zabawy z rymówką; „Moje imię” – zabawa integracyjna; „Mój dzień w przedszkolu”; „O tym, że wolno być samolubem” – opowiadanie; „Co lubię robić?” – pantomima; „Zapamiętaj swoją parę” – zabawa muzyczno – ruchowa; „Pociąg” – zabawa integracyjna; zabawy w ogrodzie;
PAŹDZIERNIK Jacek i Ja uczymy się zasad ruchu drogowego	6) Mój dom, moja ulica; 7) Moja droga do przedszkola; 8) Tajemnicze znaki; 9) Niebezpieczne zabawy na drodze; 10) Spotkanie z Panem Policjantem;	„Mój samochód” – zabawa matematyczna; „Zatrzymaj się tak, jak chcę” – zabawa orientacyjno – przestrzenna; „Nieuważny Maciuś” – historyjka obrazkowa; „Znajdziemy drogę” – praca w parach; „Samochodzik” – praca plastyczna; „Co by było gdyby?” – zabawa twórcza; „Droga z omijaniem” – zabawa ruchowa; „Kolorowe światła” – zabawa ruchowa; „Zagadkowo”; „Kolorowe światła” – improwizacja treści piosenki; „Pięć zasad przechodzenia przez ulicę”; „Uwaga! Czerwone światło!” – zabawy z piosenką; „Zagadki słuchowe”; „Na ulicy” – inscenizacja wg instrukcji; „Światła na skrzyżowaniu” – wiersz; „Trzy kółeczka” – grafomotoryki; „Kierowca” – zabawa muzyczno – ruchowa; „Coraz szybciej – coraz wolniej” – zabawa rytmiczna; „Odgłosy ulicy” – zagadki słuchowe; „Kierowcy” – zabawa muzyczno – ruchowa; „Kolorowe znaki” – wiersz; „Jestem spostrzegawczy” – zabawa typu „memo”; „Pojazdy” – zajęcia konstrukcyjne; „Jedziemy

		na wycieczkę” – ćwiczenia gimnastyczne; „Uwaga na drodze” – zagadki słuchowe; „Wyścigi z omijaniem” – zabawa ruchowa; „Jak wróbelek Elemelek połączy dróżkę szedł w niedzielę” – opowiadanie; „Zasady bezpieczeństwa”; „Zgaduj – zgadula” kwiz o ruchu drogowym; „Niebezpieczna zabawa” – praca w zespołach; „Zebra” – praca plastyczna; „Kierowca” – zabawa muzyczno – ruchowa; „Skrzyżowanie” – zabawa bieżna; spotkanie z Policjantem;
LISTOPAD Wiem co jem – z Agatką zdrowo się odżywiam	11) Dziecięcy savoir – vivre – czyli o zachowaniu się przy stole; 12) Lubimy owoce; 13) W krainie warzyw; 14) Idziemy na grzyby; 15) Wiem co jem;	„Rodzina pięciolatka” – zabawa z piosenką; „Pizza dla misia” – zabawa relaksacyjna; „Stół” – wiersz; „Wesoła zabawa” – ćwiczenia gimnastyczne; „Jaki to owoc?” – zabawy badawcze; „Na jakim drzewie rosnę?”; „Pac, gruszka do fartuszka?” – zabawy z piosenką; „Kupujemy owoce” – zabawy matematyczne; „Czy powinniśmy jeść sałatki owocowe?” – debata; „Sałatka owocowa” – praca w zespołach; „Zbieramy owoce” – zabawa ortofoniczna; „Jarzynowy wóz” – zabawa z piosenką; „Marchewka i jabłko” – zabawa badawcza; „Na straganie” – wiersz; „Jarzynowy bal” – zabawa muzyczno – ruchowa; „Znikające warzywa” – zabawa matematyczna; „Kopanie ziemniaków” – ćwiczenia gimnastyczne; „Co kryje ziemniak?” – zabawa badawcza; „Warzywa na scenę” – praca plastyczna; „Gdzie się ukryły grzybki?” – zabawa tropiąca; „Omiń muchomora” – zabawa ruchowa; „Poznajemy grzyby”; „Rodzinne grzybobranie” – historyjka obrazkowa; „Pieczarka” – zabawa badawcza; „Zbieramy grzyby” – zabawa ruchowa z piosenką; „Grzybek” – praca plastyczna; „Witaminki” – zabawy z piosenką; „Dlaczego trzeba jeść?” – debata; „Co to Piramida żywienia?” – burza mózgów; „Nasz jadłospis”; „Jestem zdrowy, bo..” – ekspresja słowna; „Smakowite myszki”;
GRUDZIEŃ Z Jackiem i Agatką pomagam zwierzętom	16) Hodujemy zwierzątka; 17) Czy pies musi ugryźć?; 18) Pan Kotek był chory; 19) Spotkanie wiewiórek – czyli coś o zwierzętach w lesie; 20) Pomagamy zwierzętom przygotować się do zimy;	„Jakie to zwierzątko?” – zabawa z elementami logopedii; „Ryby w akwarium” – zabawa bieżna; „Zwierzęta” – puzzle; „Kto prędko, kto powoli?” – opowiadanie; „Przysmaki naszych milusińskich” – zabawa dydaktyczna; „Zwierzaki” – zabawa orientacyjno – porządkowa; „Czyje to ślady?” – zabawa tropiąca; „Bardzo zajęte psy” – wiersz; „Puszek okruszek” – zabawa z piosenką; „Czy zawsze pies jest przyjacielem człowieka?” – debata; „Obrona przed niebezpiecznym psem” – pantomima; „Jak się zachowują?” – praca z obrazkiem; „Przytul pieska” – ćwiczenia kinezylogiczne; „Szczęśliwy piesek” – praca plastyczna; „Małe i duże koty” – zabawa muzyczno – ruchowa; „Kotek na schodach” – zabawa matematyczna; „Zdrowy kot – chory kot” – zabawa ruchowa; „Chory kotek” – wiersz; „Koty i mysz” – zabawa ruchowa; „Pan weterynarz” – wycieczka do lecznicy zwierząt; „Wycieczka do lasu” – opowieść ruchowa; „Ci wiesz o tym zwierzątku?” – praca z obrazkiem; „Wiewióreczka” – zabawa z piosenką; „List wiewiórki” – historyjka obrazkowa; „Chodzi wiewióreczka” – zabawa ruchowa; „Orzechowe rytmy” – ćwiczenia rytmiczne; „Ile masz orzeszków?” – zabawa matematyczna; „Coś tam w lesie stuka” –

		ćwiczenia artykulacyjne; „Tupu, tup po śniegu” – zabawa muzyczno – ruchowa; „Leśne zwierzęta” – zabawa rytmiczna z elementami ortofonicznymi; „Idzie zima chudy nie przetrzyma” – opowiadanie; „Zimowe troski” – wiersz; „Co jedzą zwierzęta leśne?” – ćwiczenia klasyfikacyjne; „Ile dzik ma żołądź?” – zabawa matematyczna; „Zасыpianie zwierząt” – zabawa muzyczna; ćwiczenia gimnastyczne metodą R. Labana;
STYCZEŃ Moje ferie z Jackiem i Agatką	21) Jak się ubierzemy na sanki?; 22) Nasze bezpieczne zabawy na śniegu; 23) Na lodowisku też uważamy; 24) Sport to zdrowie; 25) Zimowi ludzie;	„Zimowe odgłosy” – zabawa ortofoniczna; „Zapraszam do” – zabawa ruchowa; „Do widzenia letnie ubrania” – wiersz; „Ubrania letnie i zimowe” – zabawa dydaktyczna; „Ubieramy się” – zabawa ruchowo – naśladowcza; „Sanna” – zabawa muzyczna; „Tak wolno, tak nie wolno” – praca z obrazkiem; „Lubię ćwiczyć” – ćwiczenia gimnastyczne; „Śnieżki” – zabawa ruchowo – oddechowa; „Śniegowy bałwanek” – zabawy z piosenką; „Bitwa na śnieżki” – opowiadanie; „Zimowe zabawy” – zabawa naśladowcza; „Przygoda bałwanka” – historyjka obrazkowa; „Czy śnieg jest czysty?” – zabawa badawcza; „Mój bałwanek” – praca plastyczna; „Ciepło – zimno” – zabawa dydaktyczna; „Jacek zachorował” – historyjka obrazkowa; „Zdrowa piosenka” – zabawy z piosenką; „Zimowe zagadki”; „Jacek i Agatka na lodzie” – praca w zespołach; „Wycieczka na lodowisko” – zabawa ruchowa; „Moje zabawy zimowe” – dziecięce filozofowanie; „Zimowe zabawy w ogrodzie”; „Bieg narciarski” – zabawa ruchowa; „Sporty zimowe” – zabawa dydaktyczna; „Jak korzystać z uciech zimy?” – tworzenie zimowych albumów; „Bawimy się wesoło” – ćwiczenia gimnastyczne; „Zapręgi” – zabawa z muzyką; „Dzieci świata” – wiersz; „Śmieszne powitania”; „Jestem sobie Eskimosek” – opowiadanie; „Co jest potrzebne do wyprawy na biegun?” – burza mózgów; „Polowanie na fokę” – zabawa ruchowa; „Łowienie rybek” – zabawa z chustą animacyjną;
LUTY Co robić? – zostałem sam	26) Roztropny Jacek i prąd; 27) Bezpieczna Agatka w kuchni; 28) Nie bawię się zapalkami; 29) Uwaga! Powódź; 30) Moje sposoby na nudę;	„Domowe odgłosy” – zagadki słuchowe; „Zabawki na baterie” – zabawa dydaktyczna; „Pstryczek” – wiersz; „Domowe smoki” – zabawa muzyczna; „Oszczędzaj energię” – wiersz; „Uwaga prąd” – zabawa dydaktyczna; „Nasze zasady” – debata; „Robot i robotki” – zabawa naśladowcza z muzyką; „Z wizytą w kuchni”; „Kuchenne stworki” – zabawa klasyfikacyjna; „I ja też pomagam” – zabawy matematyczne; „Co się stało?” – praca z obrazkiem; „W kuchni zawsze coś się dzieje” – wiersz; „Najłatwiejsze ciasto w świecie” – zabawa z piosenką; „Kuchenne zagadki”; „Niebezpieczna kuchnia” – debata; „Zupa jarzynowa” – zabawa ruchowa; „Straż pożarna” – zabawa ruchowa z elementami ortofonicznymi; „Jak Kubuś i Kamil pożar wywołali” – opowiadanie; „Kto spieszy na ratunek?” – debata; „Jedzie straż ogniowa” – zabawy taneczne; „Czym się nie wolno bawić?” –praca z obrazkiem; „Odgłosy pojazdów” – zagadki dźwiękowe; „Sprawni strażacy” – ćwiczenia gimnastyczne; „Mała w kąpiel” – bajka; „Odgłosy wody” – zagadki słuchowe; „Dzielna Agatka” – historyjka obrazkowa; „Eksperymenty na mokro”

		– zabawy badawcze; „Mokre w mokrym” – praca plastyczna; „W czasie deszczu dzieci się nudzą” – zabawa z piosenką; „Nuda” – dziecięce filozofowanie; „Pomysł na nudę” – wiersz; „Czarowanie” – pantomima; „Tańcz ze mną” – zabawa muzyczna; „Gazetowe szaleństwo” – zabawy twórcze; „Miotlarz” – zabawa taneczna; „Dyrygent” – zabawy muzyczne; „Nuda – Maruda” – praca plastyczna;
MARZEC Jacek! Nie rozmawiaj z nieznajomym	31) Ktoś puka do drzwi!; 32) Moi sąsiedzi; 33) Idziemy na zakupy; 34) Nie znam Pana!; 35) Znajomy – nieznajomy?;	„Taniec na miotle” – improwizacja ruchowa; „Wilk i siedem koźlątek” – bajka; „Nie otwieram drzwi nikomu” – zabawa ruchowa; „Czy znasz magiczną liczbę siedem?” – zabawaKlanzy; „Co robić?” – drama; „Rysopis obcego” – praca plastyczna; „Komu trzeba się uklonić?” – zabawa ruchowa; „Imię i gest” – zabawa integracyjna; „Paweł i Gawel” – bajka; „Przedszkole drugi dom” – zabawa z piosenką; „Podglądanie sąsiada”; „Ćwiczenia w parach” – wg W. Sherborne; „Nasz sklepik” – tworzenie kącika tematycznego; „Manekiny” – zabawa ruchowa; „Robimy dziś piosenki” – zabawa z piosenką; „Tomek i Ala na zakupach” – opowiadanie; „Sklep samoobsługowy” – zabawa tematyczna; „Wesołe zakupy” – zabawa orientacyjno – porządkowa; „Co kupiłem?” – zabawa dydaktyczna; „Kolejka” – zabawa ruchowa; wycieczka do sklepu; „Pociąg” – zabawa ruchowo – muzyczna; „Zagadkowo”; „Czerwony Kapturek” – bajka’ „A mogło być tak..” – teatrzyk; „Dziecięce filozofowanie”; „Jacek i cukierki” – opowiadanie; „Znajomy – nieznajomy” – debata; „Dopowiedz i zrób” – zabawa ruchowa; „Wędrujący przedmiot”; „Nasze zasady” – debata;
KWIECIEŃ Jacek i Agatka z wizytą w szpitalu	36) Ratunku! Boli!; 37) Niebezpieczne mikroby; 38) Wypadek na ulicy; 39) Nie boję się lekarza; 40) Jak mam dbać o zdrowie?;	„Jedna głowa” – zabawa z wierszem; „U lekarza” – zabawa z piosenką; „Rada pana doktora” – wiersz; „Kącik lekarski” – zabawy tematyczne; „Zdrowa piosenka” – improwizacja z muzyką; „Prowadzę chorego kolegę” – zabawa orientacyjna; „Piosenka czyścioszków” – akompaniament piosenki; „Stonoga” – zabawa ruchowo – muzyczna; „Mikroby” – teatrzyk sylwetkowy; „Szukamy mikrobów” – praca z książką; „Gdzie mieszkają zarazki?” – burza mózgów; „Poranna toaleta” – ćwiczenia gimnastyczne; „Znajdź drogę” – zabawa orientacyjno – porządkowa; „Co woła nasze uszy?” – zagadki słuchowe; „Uwaga wypadek”; „Wypadek Jacka” – historyjka obrazkowa; „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne; „Długa droga” – zabawa ruchowo – matematyczna; „Skarb olbrzyma” – zabawa ruchowa; „Chore dziecko” – zabawa z muzyką klasyczną; „Każdy leczy ale co?” – zabawa dydaktyczna; „Rozsypane tabletki” – zabawa ruchowa; „Zabawy z watą” – zabawa rozwijająca zmysły”; „Fikający zuch” – zabawa z piosenką; „Nasze samopoczucie” – drama; „Sprzątanie buzi” – ćwiczenia artykulacyjne; „Jak dbać o zdrowie?” – zabawa dydaktyczna; „Czy zdrowo żyję?” – zagadki; „Mydlane sekrety” – zabawy badawcze z mydłem; „Raz i dwa” – zabawy matematyczne; spotkanie z lekarzem lub pielęgniarką;

MAJ Jacek dzwoni po pogotowie!	41) Potrzebny policjant!; 42) Nie igraj z prądem!; 43) Przyjechała karetka; 44) Niebezpieczny gaz; 45) Do czego potrzebny jest strażak?;	„Odgłosy ulicy” – zagadki słuchowe; „Skrzyżowanie” – zabawa bieżna; „Agatka i włamywacz” – historyjka obrazkowa; „Do czego potrzebny jest policjant?” – charakterystyka pracy policji; „Kierowcy” – zabawa muzyczno – ruchowa; „Wrzuć strach do kapelusza” – zabawa z emocjami; „Jedziemy na wycieczkę” – ćwiczenia gimnastyczne; „Pojazdy” – zabawa ruchowa; „Polka komputerowa” – zabawa z piosenką; „Źródła prądu” – praca z obrazkiem; „Niebezpieczna zabawa” – historyjka obrazkowa; „Roboty i robotki” – zabawa naśladowcza; „Uwaga prąd”; „Pożyteczne urządzenia” – wiersz; wycieczka do sklepu elektrycznego; „Zdrowym być” – zabawa z rymowanką; „Ruch to zdrowie” – ćwiczenia kinestetyczne; „Gdy coś złego się stanie, dzwoń po pogotowie” – zabawa dydaktyczna w zespołach; „Jak poznajemy świat?” – cykl zabaw badawczych dotyczących zmysłów; „Jak dbamy o nasze zmysły?” – zabawa dydaktyczna; „Jak pomagam mamie?” – pantomima; „Majowy berek” – zabawa ruchowa; „Ostrzegamy wróbelka” – opowiadanie; „Najłatwiejsze ciasto w świecie” – zabawa z piosenką; „Jak Agatka z mamą ciasto szykowała” – historyjka obrazkowa; „Kodeks bezpiecznego zachowania” – debata; „Zabawy z woreczkami” – ćwiczenia gimnastyczne; „Straż pożarna” – opowieść ruchowa; „Tor przeszkód dla ratownika” – zabawa ruchowa; „A jak to jest naprawdę?” – wycieczka do remizy strażackiej; „Kto spieszy na ratunek?” – praca z obrazkiem; „Granatowy mundur” – wiersz; „Strażak to bohater” – zabawa z piosenką; „Strażacki dzień” – opowieść ruchowa;
CZERWIEC Agatka jedzie na wakacje!	46) Pakujemy walizki; 47) Morze nasze morze; 48) Piesze wycieczki w góry; 49) Same atrakcje w letnie wakacje; 50) Witajcie bezpieczne wakacje!	„Złączone słoneczka” – zabawa ruchowa; „Przyjście lata” – wiersz; „Daleka wędrówka” – opowieść ruchowa; „Wakacje przedszkolaków” – zabawa z piosenką; „Czym jedziemy na wakacje?” – zagadki słuchowe; „Co zabieram na wakacje?” – wiersz; „Bezpieczne wakacje” – debata; „Liczymy kapelusze” – zabawa matematyczna; „Gdzie pojedą dzieci?” – praca plastyczna; „Wyścigi łodzi pirackich” – zabawa ruchowa; „Mikołajek” – legenda; „Bursztyn” – zabawy badawcze z bursztynem; „Skarby znad morza” – zabawa dydaktyczna; „Na plaży” – zagadki dźwiękowe; „Siedmiomilowe buty” – zabawa ruchowa; „Na hali” – wiersz; „Hej, górol ci jogórol” – zabawy taneczne; „O śpiących rycerzach w Tatrach” – legenda; „Dzwonki i dzwoneczki” – zabawa muzyczna; „Kacper w górach” – praca z obrazkiem; „Czy powietrze jest czyste?” – zabawy badawcze; „Letni spacer po lesie” – zabawa ruchowa z muzyką; „Ile głosów w lesie?” – zagadki słuchowe; „Same atrakcje w wakacje” – opowiadanie; „Co w trawie piszczy?” – wiersz; „Nasze letnie wycieczki” – drama; „Wyruszamy na wakacje” – zagadki słuchowe; „Nasz podróż” – kwiz; „Wakacyjne zasady” – debata”; „Jestem bezpieczny” – praca plastyczna;

Propozycje haseł – ostrzeżeń do omówienia z dziećmi

Poniższe hasła są propozycją do zajęć utrwalających wiadomości dzieci. Rozmowy na ich temat mogą być prowadzone w czasie zabaw popołudniowych, w formie debaty, burzy mózgów czy dziecięcego filozofowania.

Niebezpieczeństwo zabaw w sytuacjach domowych.

- "Nie pozostawiaj odkręconego kranu!";
- "Nie wspinaj się na meble!";
- "Nie wychylaj się przez okno!";

Zachowanie bezpieczeństwa w kontaktach z urządzeniami elektrycznymi, mechanicznymi, nieznanymi przedmiotami i substancjami.

- "Nie baw się prądem (nie szarp za sznur, nie włączaj urządzeń elektrycznych, nie wkładaj przedmiotów do gniazdek elektrycznych)!";
- "Nie baw się gazem (nie kręć kurkami, nie wkładaj przedmiotów do palników, przedmiotów do piekarnika)!";
- "Nie dotykaj gorących przedmiotów, np. żelazka, kuchenki elektrycznej!";
- "Nie baw się ostrymi przedmiotami znalezionymi w domu, np. nożem, igłą!";
- "Nie baw się zapalkami!";
- "Nie baw się w warsztacie taty!";
- "Nigdy nie baw się lekarstwami i nieznanymi produktami chemicznymi znalezionymi w domu!";

Zabawy na powietrzu.

- "Nie baw się w miejscach niebezpiecznych, np. w wykopach w pobliżu placu budowy, torach kolejowych, w pobliżu rozdzielni gazu!";
- "Nie wspinaj się na dachy, wysokie drzewa, płoty, parkany!";
- "Nie dotykaj nieznanych przedmiotów!";
- "Nie zjadaj nieznanych roślin i grzybów!";
- "Nie zjadaj znalezionych produktów żywnościowych!";
- "Nie kąp się w zbiornikach wodnych bez opieki dorosłych!";
- "Nie dotykaj obcych zwierząt!";
- "Nie baw się na zamrzniętym jeziorze bez opieki dorosłych!";
- "Nie zjeżdżaj ze zbyt stromej góry!";

Podstawowe zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

- "Nie baw się w pobliżu jezdni, na parkingach, placówkach miejskich i wszędzie tam, gdzie jeżdżą pojazdy mechaniczne!";
- "Nie przechodź przez jezdnię w nieoznaczonych miejscach!";

- "Nie przechodź przez ulicę bez opieki dorosłych!";
- "Nie zbliżaj się na rowerze lub hulajnodze do ruchliwych ulic i dróg!";
- "Nie wychodź z domu o zmroku bez odblaskowych oznaczeń na garderobie!";
- "Nie spychaj kolegi z chodnika na jezdnię!";
- "Nie wbiegaj na jezdnię!".

Niebezpieczeństwo w kontaktach z osobami "obcymi".

- "Nie ufaj obcym ludziom, np. nie przyjmuj od nich słodyczy, zabawek!";
- "Nie odchodź od domu, namawiany przez obcych ludzi!";
- "Nie zdradzaj sekretów rodzinnych!";
- "Nie otwieraj drzwi obcym ludziom pod nieobecność rodziców lub starszego rodzeństwa!".

Ewaluacja programu

Chcąc podsumować całoroczną pracę z programem profilaktycznym została opracowana ankieta dla nauczycieli oraz dla rodziców. Natomiast propozycją dla dzieci jest przeprowadzenie konkursu wiedzy o bezpieczeństwie, dla dzieci starszych.

Oceny efektów realizacji programu profilaktycznego, obok bieżącego monitorowania, dokonywać się będzie na półrocznej i końcowej Radzie Pedagogicznej. Podstawę dla formułowania oceny realizacji programu będą stanowiły:

- wnioski z obserwacji zachowań dzieci,
- rozmowy z rodzicami,
- rozmowy z nauczycielami,
- analiza dokumentów - dziennik, plany miesięczne, wytwory dzieci, osiągnięcia w konkursach,
- analiza ankiet.

Ankieta dla nauczycieli

Ankieta ma charakter anonimowy. Opinie z ankiety posłużą do ewaluacji programu profilaktyki.

1. Czy nakładane treści, zawarte w Programie, stanowiły utrudnienie w codziennej pracy przy realizacji haseł programowych wynikających z kształcenia ogólnego?

- a) tak
- b) raczej tak
- c) raczej nie
- d) nie

2. Czy trafny był dobór haseł tematycznych i ich pogrupowanie w cykle tematyczne?

- a) tak
- b) raczej tak
- c) raczej nie
- d) nie

3. Czy, Twoim zdaniem, wiedza i umiejętności dzieci z zakresu przeciwdziałania zagrożeniom zdrowia i życia uległy zauważalnemu poszerzeniu?

- a) tak
- b) raczej tak
- c) raczej nie
- d) nie

4. Czy zamierzasz kontynuować pracę z Programem w przyszłym roku szkolnym?

- a) tak, w pełnym zakresie
- b) tak, lecz w ograniczonym zakresie
- c) raczej nie
- d) zdecydowanie nie.

Ankieta dla rodziców

Ankieta ma charakter anonimowy. Opinie z ankiety posłużą do określenia zakresu działań nauczycieli w temacie profilaktyki życia i zdrowia małych dzieci.

Drogi Rodzicu! „Skąd Twoje dziecko czerpie wiedzę na temat zagrożeń życia i zdrowia?”
zaznacz, proszę, wybraną odpowiedź lub udziel krótkiej odpowiedzi.

1. Czy w codziennym życiu zwracasz uwagę na kwestię bezpieczeństwa i ochrony życia i zdrowia Twojego dziecka?

- a) tak
- b) raczej tak
- c) raczej nie
- d) nie

2. Skąd Twoje dziecko czerpie wiedzę o zagrożeniach dla życia i zdrowia? Wymień, proszę, najważniejsze źródła informacji.

.....

.....

.....

3. Czy w każdej sytuacji zdajesz sobie sprawę z licznych niebezpieczeństw, zagrażających życiu i zdrowiu Twojego dziecka?

- a) tak
- b) raczej tak
- c) raczej nie
- d) nie

4. Jakie niebezpieczeństwa „naszych czasów”, stanowią, Twoim zdaniem, największe zagrożenie dla życia i zdrowia Twojego dziecka? Wymień, proszę, najważniejsze z nich.

.....

.....

5. Czy, Twoim zdaniem, już w edukacji przedszkolnej mają sens działania zorientowane na profilaktykę niebezpieczeństwom życia i zdrowia małych dzieci?

- a) tak
- b) raczej tak
- c) raczej nie
- d) nie

6. Czy zgodzisz się ze stwierdzeniem, iż udział służb – policji, straży pożarnej, pogotowia ratunkowego – znacząco wesprze działania nauczycieli i rodziców w realizacji programu profilaktyki życia i zdrowia małych dzieci?

- a) tak
- b) raczej tak
- c) raczej nie
- d) nie

Bibliografia:

Przewodniki metodyczne:

- 1) „Bawię się i uczę” – wydawnictwo MAC edukacja, Kielce 2010r;
- 2) „Entliczek – pentliczek” – wydawnictwo NOWA ERA, Warszawa 2008r;
- 3) „Już w szkole” – wydawnictwo NOWA ERA. Warszawa 2009r;
- 4) „Księga uśmiechu” – wydawnictwo JUKA, Warszawa 2007r;
- 5) „Zanim zostaniesz pierwszakiem” – wydawnictwo WSiP, Warszawa 2010r;

Spis scenariuszy

- 1) Z Jackiem idę do przedszkola;
- 2) Z Agatką poznaję Kodeks Przedszkolaka;
- 3) Bądźmy przyjaciółmi z Jackiem i Agatką;
- 4) Ja i Agatka znamy swoje prawa;
- 5) W przedszkolu bawimy się bezpiecznie;
- 6) Mój dom, moja ulica;
- 7) Moja droga do przedszkola;
- 8) Tajemnicze znaki;
- 9) Niebezpieczne zabawy na drodze;
- 10) Spotkanie z Panem Policjantem;
- 11) Dziecięcy savoir – vivre – czyli o zachowaniu się przy stole;
- 12) Lubimy owoce;
- 13) W krainie warzyw;
- 14) Idziemy na grzyby;
- 15) Wiem co jem;
- 16) Hodujemy zwierzątka;
- 17) Czy pies musi ugryźć?;
- 18) Pan Kotek był chory;
- 19) Spotkanie wiewiórek – czyli coś o zwierzętach w lesie;
- 20) Pomagamy zwierzętom przygotować się do zimy;
- 21) Jak się ubierzemy na sanki?;
- 22) Nasze bezpieczne zabawy na śniegu;
- 23) Na lodowisku też uważamy;
- 24) Sport to zdrowie;
- 25) Zimowi ludzie;
- 26) Roztropny Jacek i prąd;

- 27) Bezpieczna Agatka w kuchni;
- 28) Nie bawię się zapalnikami!;
- 29) Uwaga! Powódź!;
- 30) Moje sposoby na nudę;
- 31) Ktoś puka do drzwi!;
- 32) Moi sąsiedzi;
- 33) Idziemy na zakupy;
- 34) Nie znam Pana!;
- 35) Znajomy – nieznajomy?;
- 36) Ratunku! Boli!;
- 37) Niebezpieczne mikroby;
- 38) Wypadek na ulicy;
- 39) Nie boję się lekarza;
- 40) Jak mam dbać o zdrowie?;
- 41) Potrzebny policjant!;
- 42) Nie igraj z prądem!;
- 43) Przyjechała karetka!;
- 44) Niebezpieczny gaz!;
- 45) Do czego potrzebny jest strażak?;
- 46) Pakujemy walizki;
- 47) Morze nasze morze;
- 48) Piesze wycieczki w góry;
- 49) Same atrakcje w letnie wakacje;
- 50) Witajcie bezpieczne wakacje!

SPIS TREŚCI:

Wstęp

Podstawa prawna

Charakterystyka programu

Cele ogólne programu

Cele szczegółowe programu

Warunki realizacji

Prawa i obowiązki dziecka

Prawa i obowiązki rodziców

Sylwetka nauczyciela – wychowawcy

Formy nagradzania i karania zachowań

Ewaluacja

Uwagi końcowe

*„Wszystkiego co naprawdę trzeba wiedzieć, nauczyłem się w przedszkolu
– o tym jak żyć, co robić, jak postępować,
współżyć z innymi, patrzeć odczuwać, myśleć,
marzyć i wyobrażać sobie lepszy świat”*
(Robert Fulghum)

Z istoty wychowania przedszkolnego wynika, że jego funkcje – opiekuńcza, wychowawcza, wyrównawcza i społeczna, są ze sobą integralnie powiązane. Koncepcje pedagogiczne zakładają, że dziecko jest niepowtarzalną indywidualnością z własnymi poglądami, zainteresowaniami, możliwościami i umiejętnościami. W dzisiejszej Polsce większość dzieci w wieku 3 – 6 lat uczęszcza do przedszkola. Dzieci przebywają w przedszkolu wiele godzin, stykają się z rówieśnikami, z innymi dorosłymi – nauczyciele, pomoce wychowawcze, obsługa i personel pomocniczy przedszkola. I rówieśnicy i dorośli mają duży wpływ na rozwój dziecka i na jego wychowanie – a wychowanie jest jedną z głównych funkcji przedszkola.

Wychowanie, to złożony i długotrwały proces. To droga poznania i odkrywania. Na tej drodze rodzi się i rozwija wolność i godność osoby oraz społeczna komunikacja, odpowiedzialność i wspólne dobro. T. Wujek rozumie wychowanie: jako „całość wpływów i oddziaływań kształtujących rozwój człowieka oraz przygotowujących go do życia w społeczeństwie”. H. Muszyński: „szczególny rodzaj ludzkiej działalności, który polega na zamierzonym wywoływaniu określonych zmian w osobowości człowieka”. B. Suchodolski: 1) – „przygotowanie ludzi do podejmowania coraz trudniejszych zadań związanych z rozwojem tego świata i z rosnącą koniecznością panowania nad nim dla dobra wszystkich”, 2) – niezbędną w indywidualnym rozwoju pomoc, dzięki której ludzie będą mogli wybierać w sposób właściwy drogę swego życia, tzn. dorastać i do zadań, jakie przed nim stawia historia i do korzystania z możliwości jakie przed nim otwiera, uzyskując dzięki temu poczucie szczęścia i pełni życia”. S. Wołoszyn : 1) - „całokształt oddziaływania rodziców, wychowawców środowiska na rozwój dzieci i młodzieży”, 2) – „oddziaływanie na różne strony rozwoju osobowości dziecka”. Jest wiele definicji wychowania, wielu autorów wychowania nazywa oddziaływaniem jednego człowieka na drugiego i to jest chyba najkrótsza i najlepsza definicja wychowania – ja wychowuję ciebie – ty wychowujesz mnie.

Oddziaływania wychowawcze to wzajemne oddziaływania elementów sytuacji, tzn. osób, rzeczy i warunków, mają charakter wychowawczy, jeśli prowadzą do względnie trwałych zmian w osobowości. Przedszkole stara się przygotowywać do udziału w funkcjonowaniu społeczeństwa, czyli uspołecznicić swoich wychowanków. Stara się także rozwijać ich osobowość, by pozwolić im na samodzielne kierowanie swoim życiem. Tak więc przedszkole jest specyficznym środowiskiem wychowawczym przede wszystkim dlatego, że proces wychowawczy mający tu miejsce, nie tylko jest celowy, lecz także w stawianiu tych celów bierze pod uwagę dobro wychowanka.

Przedszkole jest organizacją stworzoną przez ludzi dla ludzi, a głównym jej zadaniem jest stworzenie optymalnych warunków do ukierunkowanego rozwoju młodego człowieka.

Rodzina i jej otoczenie społeczne kształtują podstawy osobowości dziecka, z którymi przedszkole musi się liczyć i na nich budować. Dziecko uczestniczy stale w wielu grupach, styka się z różnymi instytucjami i jest wystawione na wielokrotne wpływy, np. telewizji, radia,

ilustrowanych magazynów i czasopism, książek, widowisk, imprez sportowych i innych, czyli uczestniczy w równoległym do wychowania przedszkolnego zbiorze oddziaływań kształcących i wychowujących.

Przedszkole bierze na siebie odpowiedzialność za realizację celów i zadań wychowawczych w czasie pobytu dziecka w placówce. Jednocześnie dzieli się tą odpowiedzialnością z rodzicami i opiekunami dziecka. Z tego też powodu niezbędnym okazuje się wspólne – nauczyciele i rodzice – uzgodnienie wychowawczego oddziaływania na dziecko i konsekwentne przestrzeganie ustalonych zasad, praw i obowiązków. Wobec tego niniejszy program stworzyły wspólnie – nauczycielka przedszkola i matka dwójki dzieci uczęszczających do przedszkola.

Podstawa prawna

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;
Konwencja o Prawach Dziecka (z 20 listopada 1989r);
Ustawa Prawo oświatowe;
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego;
Statut Przedszkola Samorządowego nr 6, im. Wandy Chotomskiej w Myślenicach.

Charakterystyka programu

Celem programu wychowawczego jest świadome wprowadzanie dziecka w system pożądanых zachowań, zapewnienie warunków do pełnego rozwoju osobowego każdego wychowanka, poprawa jakości pracy wychowawczej, uwzględnienie potrzeb społeczności przedszkolnej: dzieci, rodziców, środowiska oraz pracowników. Program zawiera cele, które ukierunkowują działalność nauczycieli oraz wspomagają kształtowanie prawidłowych postaw funkcjonowania dzieci w grupie w oparciu o wzmocnienia pozytywne.

Program przeznaczony jest do realizacji w poszczególnych oddziałach Przedszkola Samorządowego nr 6, im. Wandy Chotomskiej w Myślenicach. Sposób realizacji programu zależy od nauczycieli – wychowawców oddziałów, zgodnie z zainteresowaniami, umiejętnościami i potrzebami dzieci. Zajęcia mogą być prowadzone w godzinach popołudniowych, a program ma charakter otwarty i jego treści mogą być rozbudowywane zgodnie z potrzebami i zainteresowaniami dzieci.

Za najważniejsze wartości i treści w wychowaniu przedszkolnym autorki uznały następujące zadania:

Umiem funkcjonować w grupie – kształtowanie umiejętności społecznych dzieci: porozumiewanie się z dorosłymi i dziećmi, zgodne funkcjonowanie w zabawie i w sytuacjach zadaniowych; wspomaganie rozwoju mowy oraz innych umiejętności komunikacyjnych dzieci;

Jestem samodzielny i kulturalny – kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i kulturalnych; wdrażanie dzieci do utrzymywania ładu i porządku; wspomaganie rozwoju mowy oraz innych umiejętności komunikacyjnych dzieci;

Dbam o swoje zdrowie i bezpieczeństwo – wychowanie zdrowotne i kształtowanie sprawności fizycznej dzieci; wdrażanie dzieci do dbałości o bezpieczeństwo własne oraz innych;

Jestem małym artystą – wychowanie przez sztukę – dziecko widzem i aktorem; wychowanie przez sztukę – muzyka: różne formy aktywności muzyczno – ruchowej; wychowanie przez sztukę – różne formy plastyczne;

Żyję ekologicznie – pomaganie dzieciom w rozumieniu istoty zjawisk atmosferycznych i w unikaniu zagrożeń; wychowanie dla poszanowania roślin i zwierząt;

Moja rodzina, moje przedszkole, moja ojczyzna – wychowanie rodzinne, obywatelskie i patriotyczne;

Ja w krainie emocji – kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek.

Do realizacji każdego zadania autorki przygotowały zestawy scenariuszy dla dzieci 2,5 – 4 letnich oraz 5 – 6 letnich, które są tylko i wyłącznie propozycją autorek natomiast każdy nauczyciel może dostosować zadania i zabawy do umiejętności swoich podopiecznych oraz do potrzeb grupy. Program ma na celu ujednolicenie oddziaływań wychowawczych w przedszkolu i w domu, aby nasze dzieci w przyszłości tworzyły społeczeństwo tolerancyjne i empatyczne o głęboko zakorzenionych strukturach moralnych.

Cele ogólne programu

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego opisuje proces wspomagania rozwoju i edukacji dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Przedszkola oraz inne formy wychowania przedszkolnego w równej mierze pełnią funkcje opiekuńcze, wychowawcze i kształcące. Zapewniają dzieciom możliwość wspólnej zabawy i nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych.

Cele szczegółowe programu

Cele szczegółowe precyzyjnie i konkretnie opisują wyniki i zmiany jakie chcemy w uczących się uzyskać oraz ułatwiają monitoring procesu wychowawczego. Dlatego też, opisy zachowań dzieci jakie mają oni przejawiać po realizacji programu to, dziecko:

- Przejawia prawidłowe więzi uczuciowe z rodziną i środowiskiem, w którym wzrasta;
- Kształtuje umiejętności komunikowania się w sposób werbalny i niewerbalny;
- Rozwija umiejętności zgodnego współżycia i współdziałania z innymi – kształtuje podstawowe powinności moralne (życzliwość, tolerancję, sprawiedliwość, odpowiedzialność, uczciwość); polubownie rozwija sprawy konfliktowe i uczy się dochodzenia do kompromisu; uczy się odróżniania dobra od zła;
- Zna swoje prawa i obowiązki i przestrzega kodeksu grupy;
- Uczy się budować pozytywny obraz własnego „Ja”;
- Uświadamia sobie złożoność otaczającego świata i czyhających z niego zagrożeń;
- Kształtuje życzliwą i otwartą postawę w stosunku do ludzi i przyrody;
- Rozwija dbałość o własne zdrowie, higienę i bezpieczeństwo;
- Kształtuje wrażliwość moralną oraz właściwe postawy moralne;
- Rozumie potrzeby poszanowania drugiego człowieka, jego odmienności i indywidualności;
- Jest świadome konieczności ponoszenia konsekwencji swoich czynów.

Warunki realizacji

Chcąc zrealizować program wychowawczy nauczyciele – wychowawcy muszą odpowiednio przygotować metody i formy pracy z dziećmi oraz przeprowadzać zajęcia w odpowiednich warunkach.

Wiek przedszkolny to okres, w którym dziecko „chłonie” wszystkie bodźce z otaczającego świata. Aby dziecko mogło je prawidłowo interpretować i uczyć się posługiwania nimi w przyszłości musi uczyć się poprzez swoją aktywność, swoje doświadczanie, swoje rozwiązywanie problemów, dopiero gdy dziecko samo nabędzie już pewnych umiejętności nauczyciel – wychowawca przy pomocy podających metod pracy (bajki, opowiadania, historyjki obrazkowe, wiersze, piosenki, rozmowy) utrwała i dopełnia samodzielną naukę dziecka.

Wykorzystując aktywizujące metody pracy dzieci powinny uczyć się przy pomocy następujących metod:

- metody integracyjne: odpężają, relaksują, wprowadzają w dobry nastrój i życzliwą atmosferę, zapewniają bezpieczeństwo w grupie, gwarantują poczucie tożsamości, uczą efektywnej komunikacji: „pajęczynka”, „wrzuc strach do kapelusza”, „graffiti”, „krasnoludek”, „kwiat grupowy”;
- metody tworzenia i definiowania pojęć: celem jest nauka analizowania i definiowania pojęć, ale też negocjacji i przyjmowania różnego stanowiska: „burza mózgów”, „mapy pojęciowe”, „kula śniegowa”;
- metody twórczego rozwiązywania problemów: uczą krytycznego i twórczego myślenia i łączenia wiedzy z doświadczeniem: „kolorowe kapelusze”, „rybi szkielet”, „dywanik pomysłów”;
- metody i techniki rozwiązujące twórcze myślenie: uczą myślenia twórczego i odkrywania swoich predyspozycji, swoich zdolności: „słowo przypadkowe”, fabuła z kubka”;
- metody hierarchizacji: uczą klasyfikowania i porządkowania wiadomości w relacjach niższości i wyższości: „piramida priorytetów”, „diamentowe uszeregowanie”;
- metody i techniki diagnostyczne: polegają na zbieraniu informacji o przebiegu i wynikach określonego stanu rzeczy: „metaplan”, „obcy przybysz”, „procedura U”;
- metody i techniki dyskusyjne: uczą dyskusji, prezentowania własnego stanowiska: „debata za i przeciw”, „dyskusja panelowa”, „dyskusja punktowana”, „akwarium”;
- metody ewaluacyjne: pozwalają dokonywać oceny siebie, innych, uczą przyjmowania krytyki: „termometr uczuć”, „smile”, „kosz i walizeczka”, „tarcza strzelecka”.

Aby wyszczególnione powyżej metody pracy przyniosły oczekiwany efekt wychowawczy musimy pracować według następujących form pracy:

- praca indywidualna;
- zabawa oraz inne rodzaje działalności dzieci pozwalające na rozwijanie własnej inicjatywy;
- spacer i wycieczki;
- zajęcia organizowane przez nauczyciela z całą grupą, w małych zespołach, w parach;
- udział dzieci w imprezach i uroczystościach organizowanych w przedszkolu i poza nim.

Zajęcia mogą być prowadzone: w sali przedszkolnej, w ogrodzie przedszkolnym, w sali gimnastycznej.

Prawa i obowiązki dziecka

Prawa i obowiązki dzieci określa Konwencja Praw Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989r. a ratyfikowana przez Polskę 23 grudnia 1991r. Jest to jednak „twór” bardzo obszerny i trudny do zrozumienia przez przedszkolaka, dlatego też prawa i obowiązki dziecka w grupie tworzą same dzieci i uczą się ich przestrzegać, nie tylko w swojej grupie ale i w domu i w środowisku kolegów i w środowisku dorosłych.

Dziecko w przedszkolu ma wszystkie prawa wynikające z Konwencji Praw Dziecka w tym do:

- Prawidłowo zorganizowanego procesu opiekuńczo- wychowawczo- dydaktycznego zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej;
- Poszanowania wszystkich potrzeb, życzliwego i podmiotowego traktowania;
- Ochrony przed wszelkimi formami wyrażania przemocy fizycznej bądź psychicznej;
- Wyrażania swoich uczuć i myśli;
- Umożliwienia zdobywania nauki przez zabawę z uwzględnieniem indywidualnych możliwości;
- Opieki i ochrony;

Dziecko w przedszkolu ma zagwarantowane prawo do:

- Poszanowania własnej godności i prawo do nietykalności;
- Posiadania własnego zdania i możliwości wyrażania go;
- Proszczenia o to czego chce, ale nie wymagania tego;
- Popełniania błędów i możliwości naprawiania ich;
- Akceptacji takim, jakim jest;
- Przebywania w warunkach sprzyjających jego rozwojowi;
- Indywidualnego tempa procesu rozwojowego;
- Przebywania w warunkach zapewniających bezpieczeństwo i ochronę zdrowia;
- Korzystania z dóbr kulturalnych;
- Poszanowania własności;
- Znajomości swoich praw i korzystania z nich;
- Ciszy, spokoju i samotności , gdy tego potrzebuje;
- Korzystania z kontaktów interpersonalnych z dziećmi i dorosłymi;
- Kształtowania prawidłowych kontaktów społecznych;
- Zabawy i wybierania towarzyszy zabaw;
- Przebywania wśród osób odpowiedzialnych i zaangażowanych, do których może się zwrócić z prośbą o pomoc;
- Zdobywania wiedzy i umiejętności, badania i eksperymentowania;
- Podejmowania decyzji i ponoszenia ich konsekwencji;
- Uczestniczenia we wszystkich formach aktywności;
- Regulowania własnych potrzeb;
- Ochrony przed wszelkimi formami wyrażania przemocy fizycznej lub psychicznej.

Dziecko w przedszkolu ma obowiązek, w trosce o bezpieczeństwo własne i kolegów, przestrzegać wszelkie umowy zawarte z nauczycielką, a w szczególności:

- Nie oddalać się od grupy bez wiedzy nauczycieli;
- Sygnalizować złe samopoczucie i potrzeby fizjologiczne oraz zgłaszać wszelkie przykre wypadki, uszkodzenia itp.;
- Dbać o sprzęt i zabawki znajdujące się w przedszkolu;

- Dbać o estetykę i czystość pomieszczeń, w których przebywa;
- Przejawiać właściwy stosunek do rówieśników, osób starszych, wynikający z postaw respektowania podstawowych norm społecznych i etycznych.

Prawa i obowiązki rodziców

Środowisko przedszkola tworzą – dzieci, nauczyciele i rodzice. Również więc i rodzice mają swoje prawa i obowiązki wobec swoich dzieci i pracowników przedszkola.

Rodzice mają prawo do :

- zapoznania się z programem oraz zadaniami wynikającymi z programu rozwoju przedszkola i planów pracy nauczyciela w danej grupie;
- uzyskiwania na bieżąco rzetelnej informacji na temat swojego dziecka, jego postępów i niepowodzeń;
- wyrażania i przekazywania nauczycielowi oraz dyrektorowi wniosków, propozycji oraz uwag dotyczących pracy przedszkola;
- wyrażania i przekazywania opinii na temat pracy przedszkola organowi prowadzącemu i nadzorującemu pracę pedagogiczną poprzez swoje przedstawicielstwo tj. Radę Rodziców;
- uzyskiwania fachowej pomocy pedagogicznej otwartej rozmowy z nauczycielem o trudnych sprawach wychowawczych;
- czynnego uczestnictwa w życiu przedszkola;
- wspierania przedszkola w jego działaniach.

Do podstawowych obowiązków rodziców dziecka należy:

- przestrzeganie Statutu Przedszkola;
- wyposażenie dziecka w niezbędną odzież, przedmioty i przybory;
- respektowanie uchwał Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców podjętych w ramach ich kompetencji;
- przyprowadzanie i odbieranie dziecka z przedszkola osobiście lub przez upoważnione osoby zapewniające dziecku pełne bezpieczeństwo;
- przestrzeganie godzin pracy przedszkola;
- informowanie o przyczynach nieobecności dziecka w przedszkolu, niezwłoczne zawiadamianie o zatruciach pokarmowych i chorobach zakaźnych;
- przestrzeganie zasad higieny i bhp na terenie przedszkola;
- wykazywanie zainteresowania postępami dziecka w procesie dydaktyczno - wychowawczym, uczestniczenie w zebraniach rodziców, utrzymywanie stałego kontaktu z nauczycielem bądź z dyrektorem przedszkola w celu uzyskania aktualnych informacji o dziecku.

Sylwetka nauczyciela – wychowawcy

Kolejną osobą wychowującą dziecko jest nauczyciel. To on kształtuje osobowość dziecka, a więc i nauczyciel jako kreator życia przedszkolnego ma swoje zadania i obowiązki, i to zarówno w stosunku do swoich wychowanków jak i ich rodziców i opiekunów. Powinności nauczyciela – wychowawcy są następujące:

Pierwotne i największe prawa wychowawcze posiadają rodzice, nauczyciele mają obowiązek wspierania rodziców w dziedzinie wychowania;

Nauczyciel współdziała z rodzicami, okazując im pomoc w ich działaniach wychowawczych wobec dzieci i otrzymuje od nich pomoc w swoich działaniach;

Nauczyciel zna i przestrzega prawa dziecka;

Nauczyciel pełni rolę inspirującą i integrującą proces wychowawczy;

Nauczyciel zachowuje indywidualną linię rozwoju każdego dziecka;

Nauczyciel utrzymuje stały kontakt z rodzicami dzieci w celu:

a) poznania i ustalenia potrzeb opiekuńczo – wychowawczych ich dzieci;

b) włączania ich w sprawy życia grupy i przedszkola; inspirowania rodziców do działania na rzecz grupy i przedszkola;

c) prowadzenia pedagogizacji rodziców;

d) przekazywania rzetelnych informacji na temat dziecka, jego postępów i przyczyn trudności w zdobywaniu umiejętności i wiedzy;

Nauczyciel respektuje prawo rodziców do modyfikacji pracy przedszkola;

Nauczyciel obowiązany jest rzetelnie realizować podstawowe funkcje przedszkola;

Kształci i wychowuje dzieci w umiłowaniu Ojczyzny, w duchu humanizmu, tolerancji, wolności sumienia, sprawiedliwości społecznej i szacunku do pracy;

Dbą o kształtowanie u dzieci postaw moralnych i społecznych zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów;

Treści wychowawcze realizowane są przez wszystkich nauczycieli;

Oddziaływania w zakresie wychowawczym wszystkich nauczycieli są zgodne;

Nauczyciel ma być przewodnikiem prawdy, dobra i piękna;

Każdy nauczyciel wychowuje własnym przykładem;

Nauczyciel dostrzega w dziecku coś wartościowego: uczynność, sukcesy plastyczne, sportowe i to podkreśla i rozwija;

Nauczyciel jest cierpliwy, wyrozumiały, miły, serdeczny ale i konsekwentny;

Nauczyciel dotrzymuje umów, przyrzeczeń i tajemnic;

Nie ośmiesza, nie wyśmiewa i nie upokarza dziecka;

Nauczyciel przyznaje się do własnych pomyłek;

Instrumentami pracy wychowawczej powinny być: takt, delikatność, życzliwość i nieagresja;

Każdy nauczyciel ma obowiązek udzielania pomocy dzieciom w przezwyciężaniu wszelkich niepowodzeń;

Nauczyciel współpracuje ze specjalistami, świadczącymi kwalifikowaną pomoc w rozpoznawaniu potrzeb i trudności, także zdrowotnych, oraz zainteresowań i poszczególnych uzdolnień dzieci, organizującymi odpowiednie formy tej pomocy na terenie przedszkola i w placówkach poza przedszkolnych zgodnie z zarządzeniem MEN w sprawie zasad udzielania dzieciom pomocy psychologicznej i pedagogicznej;

Każdy nauczyciel ma obowiązek uświadamiać dzieciom możliwości ponoszenia przez nich odpowiedzialności za swoje postępowanie;

Nauczyciel ma obowiązek rozumieć prawo dziecka do własnej odrębności i niepowtarzalności, do szacunku, wyrażania własnych myśli i uczuć.

Formy nagradzania i karania zachowań

Dzieci potrzebują precyzyjnego określenia, co jest dozwolone, a czego nie wolno. Opracowując wspólnie z nimi kodeks postępowania musimy zarówno wspierać i motywować je do przestrzegania obowiązujących norm i zasad, jak również konsekwentnie je egzekwować. Skutecznym środkiem wychowawczym są nagrody i pochwały. Mają one wartość zachęcającą do pracy dla każdego człowieka, a tym bardziej dla dziecka. Uznanie i akceptacja mobilizują do dalszych wysiłków.

Formy nagradzania zachowań respektujących ustalone normy i zasady zachowania:

- pochwała wobec grupy
- pochwała indywidualna
- pochwała przed rodzicami
- atrakcyjna zabawa według pomysłu dziecka
- darzenie dziecka szczególnym zaufaniem np. zwiększając zakres jego samodzielności
- drobne nagrody rzeczowe, np. emblematy uznania, odznaki.

Nagradzamy za:

- stosowanie ustalonych umów i zasad
- wysiłek włożony w wykonywanie pracy, zadania
- wypełnienie podjętych obowiązków
- bezinteresowną pomoc innym
- stosowanie zasad ochrony przyrody
- aktywny udział w pracach grupy

Po ustaleniu norm postępowania ustalamy także konsekwencje za brak podporządkowania się im.

Formy karania za niestosowanie się do ustalonych zasad:

- upomnienie słowne
- rozmowa - przedstawienie następstw zachowania (skłonienie dziecka do autorefleksji)
- wyrażenie przez nauczyciela smutku i niezadowolenia z powodu zachowania dziecka,
- odsunięcie na krótki czas od zabawy
- zastosowanie aktywności mającej na celu rozładowanie negatywnych emocji
- poinformowanie rodziców o przewinieniu

Kary stosujemy za:

- nieprzestrzeganie ustalonych norm i zasad współżycia w grupie i przedszkolu
- stwarzanie sytuacji zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu własnemu i innych
- zachowania agresywne
- niszczenie wytworów pracy innych, ich własności
- celowe nie wywiązywanie się z podjętych obowiązków

Ewaluacja

Przedszkole jako instytucja wychowująca przekazuje dzieciom przede wszystkim treści wychowawcze wplecione w rytm życia codziennego, zajęcia i zabawy. Wyposaża małego człowieka w bogaty bagaż norm i zasad postępowania. Kształtuje zatem określone postawy moralne. Cel definiuje się jako wyobrażony stan rzeczy mogący być skutkiem naszego działania w określonym czasie. Jest to zatem widoczny efekt naszej pracy.

Jak obserwować efekty kształcenia? Czy prezentowane przez dziecko postawy, które według nas są widocznym efektem wychowawczym, to rzeczywiste przekonania dziecka, czy tylko odgrywane dla nas zachowania?

Trudno jest zmierzyć czy też ocenić stopień osiągnięcia celów w wychowaniu.

Miarą osiągnięcia celu programu będzie zatem:

a) przestrzeganie i respektowanie przez dzieci określonych wartości:

- znajomość zasad i norm kultury bycia obowiązujących w przedszkolu,
- znajomość czynników sprzyjających i zagrażających zdrowiu,
- przestrzeganie poleceń nauczyciela,
- samodzielność w zakresie samoobsługi,
- podejmowanie prób samooceny,
- szanowanie swojej i cudzej własności,
- rozumienie konieczności ponoszenia konsekwencji swojego zachowania.

b) dobra współpraca z rodzicami:

podejmowanie przez rodziców stałej współpracy z przedszkolem,
otwartość rodziców na rady i sugestie nauczycieli,
współgospodarzenie zasobami przedszkola.

c) zadowolenie nauczycieli wynikające z:

osiągania dobrych efektów pracy wychowawczej,
jednolitego oddziaływania wychowawczego wszystkich nauczycieli,
bliższego kontaktu z dzieckiem,
wzrostu poziomu umiejętności nauczycieli w zakresie kompetencji wychowawczych.

Ewaluacji programu wychowawczego dokonywać się będzie na półrocznych i rocznych radach pedagogicznych. W ewaluacji będzie uwzględniana opinia rodziców, nauczycieli oraz wytwory dzieci. Ewaluacja będzie określana na podstawie analizy dokumentów (arkuszy obserwacji, dzienników zajęć), przeprowadzonej ankiety dla rodziców i nauczycieli oraz wytworów dzieci (np. na podstawie dokumentacji fotograficznej zamieszczanej na stronie internetowej przedszkola).

Uwagi końcowe:

- ❖ Realizacja zadań wychowawczych przebiegać będzie we współpracy z rodzicami.
- ❖ Za realizację niniejszego programu odpowiedzialni są wszyscy nauczyciele.

❖ Niniejszy program wychowawczy będzie wykorzystany przez nauczycieli do realizacji w poszczególnych grupach wiekowych.

❖ Treści zawarte w programie mogą być modyfikowane, zmieniane i rozbudowywane przez nauczycieli po uzgodnieniu ze wszystkimi zainteresowanymi i autorkami programu.

❖ Zmiany muszą być zgodne z prawem oświatowym i Statutem Przedszkola.

❖ Ciągłe doskonalenie programu wychowawczego przedszkola pozwoli każdemu nauczycielowi – wychowawcy spojrzeć krytycznie i twórczo na dotychczasowy przedszkolny system, na własną postawę pedagogiczną i postawę swoich koleżanek, na dostrzeżenie mocnych i słabych stron pracy wychowawczej całego przedszkola.

❖ Program wychowawczy wchodzi w życie po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola.